

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for Jotunheimen og Utladalen**
nasjonalparkstyre

Møtested: e-post

Dato: 20.05.2016

Tidspunkt:

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 94789126. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Mvh. Magnus Snøtun

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 5/2016	Sak - Jotunheimen nasjonalpark - Filming med drone i Hurrungane - Screen Story		2016/3406

Arkivsaksnr: 2016/3406-2

Saksbehandlar: Magnus Snøtun

Dato: 19.05.2016

Utval	Utvalssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Jotunheimen og Utladalen nasjonalparkstyre	5/2016	20.05.2016

Sak - Jotunheimen nasjonalpark - Filming med drone i Hurrungane - Screen Story

Forvaltar si innstilling

Med heimel i verneforskrift for Jotunheimen nasjonalpark, § 3 pkt 7.2, avslår Arbeidsutvalet for Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen søknad om dispensasjon for bruk av drone til filming av bestigning av Ringstind i tidsrommet 23.–27. mai 2016. Tiltaket blir ikkje vurdert å vera i samsvar med vilkår sett i naturmangfaldlovas § 48 som krev at dispensasjon berre kan gjevast for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.» Villreinstammen i Vest-Jotunheimen er sårbar, og føre-var-prinsippet tilseier at eit tiltak som kan bidra til auka trafikk til området må få ei grundigare vurdering enn det ein kan få til når søknaden kjem mindre enn ei veke før tiltaket.

Filminga kan heller ikkje karakteriserast som tiltak av stor samfunnsmessig verdi, jf. krava i nml § 48. Eventuell opning for nye aktiviteter i det sårbare området for villreinen i Vest-Jotunheimen må skje i nær dialog med villreinnemnda og i tråd med overordna føringar gjevne i ein forvaltningsplan. Revisjon av forvaltningsplanen pågår, og både villreinnemnda og aktuelle brukarar vil verta involvert i dette arbeidet i året som kjem

Saksopplysningar

Saksdokument:

- Søknad av 18.05.16 frå Screen Story v/Anders Hereid

Screen Story v/ Anders Hereid søker om løyve til å nytte drone i kategorien RO1 til luftfoto i området rundt Store Ringstind i perioden 23. - 27. mai. I søknaden står m.a.:

«Filmingen skal skje i forbindelse med en dokumentarfilm for NRKs naturredaksjon om en mann som har som mål å bestige Store Ringstind på ski. Luftfoto vurderes som svært viktig for å vise frem Hurrunganes majestetiske landskap på den mest rettfærdige måte.

Operatør av dronen vil være undertegnede (Anders Hereid). Eg tilfredsstiller alle krav fra Luftfartstilsynet for å operere drone kommersielt i Norge. Dronen vil være en Phantom 3 professional med vekt på under 2,5 kg.»

Vurdering

Søknaden blir vurdert etter:

- Forskrift for Jotunheimen nasjonalpark
- Naturmangfaldlova – nml (kap. II om bærekraft og V områdevern)
- Forvaltningsplan for Jotunheimen og Utladalen (utkast 2008)

Forskrift og lovverk

Etter lov om motorferdsel i utmark er små luftfarty av denne typen ikkje rekna inn, da denne lova berre omfattar farkostar som er store nok til å frakte ein person. Dersom tiltaket fell inn under andre delar av verneforskrifta enn motorferdsel kan det likevel trenge særskild løyve eller dispensasjon.

Verneforskrifta § 3 pkt. 7.2 om støy har forbod mot bruk av «modellfly og liknande» i nasjonalparken. Det er rimeleg å tolke at «og liknande» omfattar dronar. Det er ikkje spesifisert unntaksregel for denne typen tiltak, og ein søknad om dispensasjon krev da behandling etter den generelle dispensasjonsheimelen i § 4, dvs. vurdering etter naturmangfaldlova § 48.

Naturmangfaldlova § 48 set svært strenge krav til når ein dispensasjon eventuelt kan vurderast, og opnar for dispensasjon for tiltak som «*ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.*»

Dispensasjon *må* heller ikkje gjevast om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruksar frå overordna styremakter spelar også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikkje brukast for å utvide rammene gjeve i vernevedtaket, men er ein sikkerheitsventil som skal fange opp uføresette eller spesielle tilfelle som ikkje vart vurdert på vernetidspunktet.

Verneformål

Formålet med vern av nasjonalparken er:

«å ta vare på eit stort, samanhengjande og villmarksprega naturområde i overgangen mellom austlandsk og vestlandsk fjellnatur som inneheld særprega og representative økosystem og landskap utan tyngre naturinngrep. - - -

Vidare er formålet med vernet å ta vare på:

- *Eit høg fjellsøkosystem med eit eigenarta og variert naturmangfald, medrekna artar, bestandar, naturtypar og geologi*
- *-----*
- *Leveområde for villreinen*
- *-----*

Ålmenta skal ha høve til uforstyrra naturoppleving gjennom utøving av naturvenleg og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanutkastet frå 2008 gjev ikkje føringar for bruk av dronar, ettersom det var ein lite kjent teknologi da planen vart utarbeidd. Bruk av «modellfly og liknande» kom inn i verneforskrifta ved revisjonen i 2014, så modellfly er ikkje omtala i dokumentet frå 2008.

Tiltaket vurdert i høve til verneformål og miljørettslege prinsipp i naturmangfaldlova

Dette er ein ny sakstype, og det er lite presedens frå andre område å støtte seg på. Ein tilsvarande søknad om filming i Hurrungane i samband med High Camp vart likevel avslege av nasjonalparkstyret i april i år. Andre nasjonalparker har dei siste par åra behandla ein del slike saker, og fleire er innvilga, men med visse avgrensingar av område og tidsrom. Dei innvilga sakene er i stor grad knytt til ymse former for dokumentasjon som kartlegging eller naturfilming, der det er sett ymse vilkår knytt til dyreliv og vilkår om å unngå flyging i helg pga. friluftsliv.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8 i nml.) er ganske bra når det gjeld villrein, men ein manglar kunnskap når det gjeld bruk av dronar (RPA) og eventuelle effektar av bruken. Rovfugl er heller ikkje tilfredsstillande kartlagt i denne delen av verneområdet. Ein elektrisk drone er knapt høyrbar på litt avstand, så ut frå støyomsyn er tiltaket lite problematisk. Dersom ein unngår nærføring mot sårbare villbiotopar som rovfuglreir og held generelt god avstand til vilt som oppheld seg i området, vil bruk av drone truleg ha relativt liten direkte innverknad på dei biologiske verneverdiane.

Etter §9 i nml. skal forvaltningsmyndigheitene ta omsyn til «føre-var prinsippet» og vurdere den samla belastninga i området (§10 i nml.). Droner begynner å bli meir vanleg og mange vil ha bilete av dei majestetiske fjella i Hurrungane. Samtidig er det ein villreinstamme som blir stadig meir pressa av forstyrningar og ein har ikkje detaljert kunnskap om rovfugl. Bruken av dronar for filming i nasjonalparken bør avgrensast til tiltak av ei viss allmenn interesse, og bør ikkje tillatast for reint personleg bruk som filming for utlegging av videosnuttar av seg sjølv og vennegjengen på YouTube, sosiale media o.a. Sjølv om det er NRK Naturredaksjonen som er oppdragsgjevar, er historia om ein enkeltperson si bestiging av Store Ringstind. Ut frå ei økosystemtilnærming er det viktig å følgje utviklinga, og ta opp temaet ved revisjon av forvaltningsplanen.

Hurrungane og villreinområdet er i forvaltningsplanen vist som teig utan ny tilrettelegging eller inngrep, og i omtalen står m.a.: «*Hurrunganeområdet er viktig for villreinen. Det er difor viktig at det ikkje vert gjennomført tilretteleggingstiltak som fører til auka ferdsel, og at tiltaka medverkar til at ferdsla held seg på faste stader.*» Profilerings av vårskiturar vil trekkje fleire folk til området i ei tid av året som er sårbart for villreinen. For bevaring av verneverdiane i eit langsiktig perspektiv må ein ta ei overordna vurdering av samla påverknad, framfor å gje enkeltløyve som kan skape presedens for påfølgjande søknader.

I høve til siste ledd i formålsparagrafen, om at «*Ålmenta skal ha høve til uforstyrra naturoppleving*» kan det tenkjast at enkelte vil føle at omfattande bruk av luftfarkostar medfører øydelegging av kjensla av å vera i urørt område. Opning for ein ny aktivitet kunne bidra til uheldig presedens ved at svært mange vil ønskje å bruke drone til filming innan nasjonalparken.

Tiltaket medfører ikkje miljøforringing der kostnader til utbetring bør dekkjast av tiltakshavar, og nml § 11 blir såleis ikkje vurdert som relevant. § 12 gjev føringar om «miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder». Bruk av drone er mindre belastande enn andre motoriserte hjelpemiddel i tilfelle der filming blir vurdert å vera av stor nytteverdi, men her synest ikkje vilkåra i naturmangfaldlovas § 48 å vera til stades.

Konklusjon

Ut ifrå ei samla vurdering kan ein ikkje tilrå dispensasjon frå nasjonalparkforskrifta sitt forbod mot bruk av modellfly og liknande før ein har fått vurdert aktiviteten nærare i samråd med villreinnemnda. Med søknad berre ei veke før tiltaket vert det ikkje tid til tilfredsstillande saksbehandling og involvering av villreininteressene. Det vil bli arbeidd vidare med dette spørsmålet gjennom utforming av forvaltningsplanen som nå er under revisjon.

Den vesle villreinstammen i Vest-Jotunheimen er sterkt pressa, og er sårbar overfor uroing på våren. Ei profilering av ein einskildperson si turoppleving i Hurrungane vil trekkjer enda fleire til området på ei sårbar tid av året kan påverke verneverdiane. Tiltaket vert såleis vurdert å vera i strid med naturmangfaldlovas § 48 som seier at dispensasjon i medhald av denne regelen berre er aktuelt for tiltak som ikkje er i konflikt med verneformål eller kan gå ut over nokon av dei definerte verneverdiane. Føre-var-prinsippet tilseier også at ein må skaffe meir kunnskap om verknadene før ein kan gje klarsignal for nye aktivitetar innan dei sårbare områda av parken.